

Universitätsbibliothek Paderborn

V. P. Gasparis Druzbicki, Societatis Jesu, Opera Omnia Ascetica

Aucta Duobus Opusculis De Effectibus, Fructu, Et Applicatione Sanctissimi
Missæ Sacrificii, Et De Sublimitate Perfectionis Religiosæ. Catalogum
Tractatum Asceticorum Omnium Vicina Post Dedicacionem Pagina
Indicabit

V. P. Gasparis Druzbicki, Societatis Jesu, Tractatus De Gratia Delectante Et
Vincente

Druzbicki, Kaspar

Ingolstadii, 1732

VD18 90066359

Caput XI. Quænam sint species hujus Sanctæ delectationis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45367

conscientiæ serenitatem pariunt, reprimunt, extinguunt vitiosos habitus, pravos actus excludunt, vitæ æternæ merita congerunt. Christo Dei Filio similem reddunt, æternæ beatitudini Sanctorumque Societati hominem transcribunt.

CAPUT XI.

Quanam sint species hujus Sanctæ Delectationis.

Vnusquisque hominum talis est, quaiis est Voluntas ejus: bonus est si bonam habet Voluntatem, malus, si malam. Voluntatem tunc homo censetur habere bonam, quando habet in bonum directam & ordinatam; tum malam, quando in malum: non quod voluntas malum sub ratione mali appetere possit, sed quod appetere possit tanquam bonum, id quod revera malum, hoc est rationi difforme, ac proinde inhonestum & turpe est: quodocunq; ergo tale bonum appetit, revera malum falsò bonum appetere dicitur, & consequenter ipsa Voluntas reipsâ mala est, & malum hominem cujus voluntas est, facit. Voluntatem in aliquod, seu verum seu putativum bonum directam esse, est aliud nihil, quàm constituere sibi aliquam rem pro fine, in cujus consecutione & præsentia quiescat. Cum enim finis sit extremum, ultra quod non amplius tendatur, vel tendat res illa, cujus aliquid finis esse dicitur, ideò necesse est, ut ubi aliquid ad finem suum sibi que propositum pervenerit, hoc est, ubi finem consecutum fuerit, ultra jam non tendat, sed conquiescat, alioqui, post finem, finis dari deberet; atque ita & voluntas

43.

uuz
ci
uscat
I
J

luntatem, ubi finem affecuta fuerit, quiescere
 necesse erit. Ex quibus dictis sequitur imprimis
 Finem & Bonum idem esse, proinde sicut bonum
 aliud est verè, aliud putativè tale, ita & finis.
 Sicut verò voluntatem bonam vel malam reddit
 bonum vel malum, ita & finis bonus vel malus,
 eandem bonam malamque faciet. Rursus, sicut
 homo, vel voluntate bonâ vel malâ fit bonus
 vel malus; ita etiam à fine bono vel malo fiet
 bonus vel malus. & denique siquidem finis est
 id in quo voluntas quiescit, homo autem fine &
 voluntate fit bonus vel malus, ideo etiam per
 hoc in quo voluntas quiescit, homo fiet bonus
 aut malus, tandemque quies hominis facit ho-
 minem bonum vel malum. Quoniam verò (ut
 & supra sæpiùs dixi, & ratio ipsa ostendit) quies
 hominis est delectatio, & in quo homo ejusve
 voluntas quiescit, in eo etiam delectatur: tunc
 enim quiescimus quando optata re, seu optato
 bono & fine potimur; potitii enim, à labore &
 contentione & desiderio cessamus, rem posside-
 mus, ac tandem re optatâ sineque desiderato po-
 titi: à cura & labore vacui, delectamur, fruimur,
 gaudemus. Ideò hinc sequitur manifestè ho-
 minem & voluntatem ejus, delectatione sua
 reddi bonum aut malum. Quod si delectatione
 homo Voluntasque ipsius, bonitatem aut per-
 versitatem contrahit, quantò magis actiones ejus
 eandem inde participabunt? utique necesse erit
 illam actionem hominis bonam honestamque
 esse, quam in delectationem bonam & honestam
 tendere constiterit. Denique quandoquidem
 à Delectatione homo, voluntas, & actio
 ipsius bonitatem vel malitiam suam habeat, re-

G. 31
 De Gratia
 Delectante
 N. 1
 56

stat sanè, ut etiam à Magnitudine Delectationis, magnitudinem gradumque bonitatis vel malitiæ habeant. Itaque ille erit homo optimus, qui in bonum seu in delectationem honestam feretur ardentius: illa voluntas erit optima & rectissima, quæ honestæ delectationi inhiabit ardentissimè, seu quæ in bonorum honestorum & rationi congruorum possessionem adeptionem, executionem, effundet se fortissimè & suavissime. illa Actio hominis erit optima, quæ ad virtutem, ad honestatem ad Justitiam, & omnem rectitudinem feretur & decurret placidissimè, circa illamque se occupabit constantissimè, & gaudiosissimè: uno verbo, ille optimus erit, cui virtus magis sapiet, qui ad opera Virtutis quælibet, & cum gustu perget, & cum suavitate in iis morabitur. E contra illa actio pessima, illa voluntas perversissima, ille homo flagitiosissimus erit, qui in Virtutis actibus, gustum nullum, sensum nullum, molestiam summam, in flagitiorum verò actibus, in sensualibus, turpibus, bestialibus delectationibus, impotentiam vehementiamque experitur maximam. Unde tandem elucescit, consummationem, tam virtutis quam perversitatis humanæ, ex delectationis, quam homo vel in virtutum vel in flagitiorum usu habet, mensurâ, sumendam esse. Multum quis laboris & difficultatis sentit, in operibus virtutis, minus longè in operibus malis? multum hic malus, parum, aut nihil bonus est: sentit quis in se laborem, & fastidium virtutis decrescere: crescere autem fastidium peccati & laboris pro peccato? is sciat se proficere in bono, deficere in malo. Nihil aliquis experitur molestiæ in

V.P. Druz. Op. III.

D

usu

uz
ci
usca
I
J

45.

usu virtutum immo suavissimè & quasi con-
 naturaliter ad opera honestatis, & Christianæ ten-
 dere se sentit disciplina, è contra molestissimum
 illi est, à Deo avelli & à cælestibus, converti
 autem ad carnalia & sensualia & transitoria? per-
 fectionem hic se adeptum sciat, quantoque am-
 plius hanc experietur suavitatem ad bonum,
 acrimoniam in caducis, tanti se in ipsâ perfectio-
 ne proficere amplius non ambigat. Quocirca
 delectatio in bono, perfectio hominis est, pro-
 gressio in delectatione boni, in perfectione
 Christianâ progressio est. Consummatio in de-
 lectatione boni, consummatio perfectionis est.
 Sed hanc in cælo quidem nos assequi speremus.
 hic autem pro illius consecutione, quanto ma-
 joribus possumus passibus festinare conemur.
 & in hoc unum quotidie cum Paulo Spiritus
 mentis nostræ renovemur, in hoc unum cum
 Davide quotidie, nos iter ingredi nuncque in-
 cipere arbitremur. Siquidem hac in vitâ, nun-
 quam tantum progredi in virtute possumus, quin
 adhuc ulterius proficisci possimus: aliàs vita pro-
 fens non esset viâ, & progressui, & stadio affi-
 gnata, si posset per aliquem decurrendi certum
 finem, esse terminata.

Neque tamen desunt aliquæ veluti species &
 gradus hujus Sanctæ in bono Delectationis, quæ
 à Sapientibus harumque rerum peritis assignantur
 proponique, quanquam interdum spinosius
 solent. Et meo quidem Judicio, quædam sunt
 in quibus plus luminis est, quam suavitatis
 quædam sunt in quibus contra plus sua vitæ
 quam luminis: non quod non sint utraque Be-
 tionales & suaves, sed quod per quasdam Delectationes
 magis

magi
 tum
 magi
 lustr
 res,
 nes,
 seu,
 nem
 prio
 mag
 vel a
 omni
 five
 dinis
 xiliu
 perti
 prop
 cont
 A
 supr
 eger
 feras
 fuer
 duca
 Spir
 prop
 que
 num
 ction
 ager
 cta;
 detr
 five
 mag

magis illuminando quam indulcendo, contentum facit Intellectum: per quasdam contra, magis dulcedine permulcet affectum, quam collustrat & erudit convincitue intellectum. Priorres, vulgò vocamus, mentis lumina Illustrationes, Veritates: posteriores vocamus Gustum, seu, Devotionis sensum, Sensibilem Devotionem. Et quamvis neutrae contemnendae sint: priores tamen ego, ni fallor, potiores judico, magisque utiles. Harum varii sunt vel gradus vel affectus. Primus est, sic amare Deum, ut omnia quae ad ipsum pertinent (sive sint virtus, sive arreptum vitae institutum, sive Regulæ Ordinis, sive quod aliud ad Spiritum spectans auxilium) ut nihil Deo, nihil rebus ad Deum pertinentibus ducentibusve præponas sed omnia propter Deum & propter divina, relinquenda & contemnenda putes.

Alter est sic amare Deum & omnia divina, supra recensita, ut omnia alia quaecunque licite egeris, in Deum & insupernaturalia lucra transferas, eaque quantumlibet Naturalia & modica fuerint, in ordinem tamen supernaturalem transducas, vitae æternæ meritoria facias, & omnino Spiritu divino, vocationis & professionis tuæ proprio imbuas, uno verbo ut omnia quaecunque agis, propter Deum ut supernaturale bonum, & propter status tui supernaturalis perfectionem assequendam, juxta Dei voluntatem agere intendas & agas.

Tertius est, sic amare Deum & divina prædicta; ut quidlibet potius perpeti eligas (sive illud detrimentum famæ, sive corporis, sive fortunæ, sive sit jactura opinionis, ex Scientia, Virtute

112
ci
1500
I
J

rebus, gestis, talentis) quam aliquid eorum que ad Deum tuumque statum & professionem pertinent deferas: supposito quod in eo articulo res sint, ut aut perpetiendum malum, aut delegendum bonum sit.

Quartus est, sic amare Deum, & divina jam dicta, ut datâ vel optione vel occasione gloriae & ignominiae, laudis & contemptûs, speciosi & abjecti muneris: evadendi vel subeundi infamiam ac pœnam: abjiciendi sui confundendique, vel occultandi & excusandi: in hoc potiùs, suaviùs, libentiùs incurras, quod Amori & æstimationi propriæ inimicum est, quodque Christo conformiorem, & in oculis mundi contemptiorem facit, quam quod ad opposita deducit.

Quintus est sic amare Deum & Divina, ut quanquam licitè & commodè possis ab humilibus, à doloriferisque abstinere actionibus, soleas tamen & gaudeas, humilia sectari, abstinere à licitis solatiis, inferre sensui dolorem, fraudare genium solatiis, jejunia, vigilias, insomnia, verbera, vestium & lecti asperitatem subire, similiaque agere propter Deum, propter Christi & SS. Exemplum, propter expianda tua aliorumve peccata, propter impetranda tibi, aliis, Dei dona.

Sextus est, sic Deum & divina amare, ut non ad præmium, non ob supplicium temporale vel æternum, ab homine, vel à Deo recipiendum non ob oculos humanos judiciorumque, sed mere gratis Deum ames. hoc solo contentus præmio quod possis Dignissimum Deum amare, Virtutemque propter Virtutem ipsam & Deum sectari.

Jam verò sensibilibus illarum Consolationum quaedam sunt quæ in solo se animo continent, ne

que ad gustum sui socium animi Corpus admittunt, sed soli animo Deum & honestatem amoroſè propinant, & ad virtutem illum tanto fortius, quanto teneriùs, dulciusque alligant. quædam porro sunt, quæ se se ab animo etiam in corpus derivant. Ut enim à Corpore ad Animum, ita multo magis ab animo ad corpus redundare solatia & delectationes possunt. cujus rei & experientia testis est: & Divinitùs id posse fieri, quando ejus bonitati, servos suos, etiam exterioribus istis solatiis recreare, inque servitio suo fovere complacet, minime dubium: & quodammodo etiam socium animi in labore, societate præmii non fraudare, æquitati consonum videtur. Ex his duobus posterioris Delectationis Sanctæ gradibus: prior purissimus & defœcatisſimus est, alter suavitatis quodammodo plus habet ac roboris. Neuter tamen magnopere est à Deo desiderandus, nisi in quantum firmiorem in bono hominem reddit: nam sub hujusmodi desiderio, amor proprius & quædam sensualitatis Species latitare solet. præmiumque bonæ vitæ hac in vitâ recipitur, & non raro magna quædam de suis apud Deum meritis, opinio, præsumptioque in homine gignitur. Idcirco expedit talibus Dei delictis, & cum absunt, & cum adsunt, indignum sese judicare: animumque ad fortiter sine suavitate, gratis sine mercede, Deo serviendum assuefacere: idque inter præcipuas suavitates & præmia, quod in Gloriam Majestatis Divinæ vel tantillum conferre liceat. reputare.